

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

** *		
20:18	19:05	י-ם
20:31	19:29	ת"א
20:32	19:30	חיפה
20:28	19:27	ב"ש

אוצר הסיפור

הרבנית פריידא | אמור לחכמה אחותי את

הרבנית פריידא בת אדמו"ר הזקן הסתלקה בטז בסיון כחמישה חודשים לאחר פטירת אביה, בהיותה בת ארבעים ותשע.

פעם הלך אדמו"ר הזקן לומר דברי חסידות בפני הרבנית פריידא, והחסידיים - שחפצו לשמוע את דבריו - טיפסו על העצים שצמחו סביב ביתה. כשהבחין בכך אביה, אדמו"ר הזקן, אמר לבנו אדמו"ר האמצעי, שהיה נוכח בעת אמירת המאמר: עיתונים הם רוצים? עיתונים [= חדשות, מאמר שלא שמעו עדיין]? מדוע אינם לומדים תניא? אני אומר לך, מהתניא אפשר להיות חסיד כמו אברהם אבינו!

מדוע אינם לומדים תניא? אני אומר לך, מהתניא אפשר להיות חסיד כמו אברהם אבינו!

דמותה המיוחדת של הרבנית פריידא, היא יוצאת דופן בכמה מובנים: אשה למדנית ועמקנית בדור שלימוד התורה בו היה מרחב גברי מובהק, הקשורה באביה בקשר עמוק כל כך עד שאינה יכולה לחיות בלעדיו והוא מוסר לה דברים שלא מסר לחסידיים - ואפילו לבנו ממלא מקומו. פעמים רבות, כשרצה אדמו"ר האמצעי לשאול דבר מה את אביו, עשה זאת באמצעות אחותו - "אמור לחכמה אחותי את..."

(מתוך נפלאות סיון פ"ה)

אוצר הפרשה

כל המצוות - כניסה לארץ ישראל

בשיחה (לקו"ש חי"ג) הרבי מבאר שהענין של פרשת שלח קשור בעצם לכל מצוות התורה. הכניסה לארץ ישראל היא-היא היעוד של עם ישראל - להחדיר את האלקות לתוך המציאות, לארץ. כך כתוב בתפלין דמארי עלמא כי ישראל הם "גוי אחד בארץ", ופירושו גוי שמחדיר את ה"אחד" לתוך הארץ. הקב"ה אומר לעם ישראל "אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם" באמירת "שמע ישראל הוי' אלהינו הוי' אחד" (שכפי שמבואר בתניא היא מצוה מיוחדת לדור שנכנסו לארץ ישראל, כדי להכין אותם למסירות נפש בקיום כל המצוות בארץ) ולכן "אף אני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם" - "ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ". אם כן, היות עם ישראל "חטיבה אחת בעולם" הוא הענין של כל מצוות התורה, ובפרט בברית מילה רואים את הענין של "חטיבה" כפשוטו, והיא עושה את התינוק ליהודי - "גוי אחד בארץ". (כ"ו סיון ע"ב)

אוצר הרמז

חיל ושליח

ידוע שבאשר הרבי וגם הרבי הקודם מברכים כל ילד יהודי, וגם כל אחד ואחד מאתנו, הם מאחלים שיהיה "חסיד, ירא שמים ולמדן", ראשי תיבות **חיל**. כדי להיות חיל נאמן ומסור ומוצלח צריך להיות גם חסיד, גם ירא-שמים וגם למדן.

ידוע הווארט של הצמח-צדק שסימן שאתה חיל טוב הוא שכל הזמן מעלים לך את הדרגה - יותר ויותר אחריות, יותר ויותר הקף פעילות, של כל אחד ואחד. חיל טוב לא עומד על המקום - הוא מתקדם. יש תופעה מעניינת בלשון הקדש - הקשר בין המלה חיל והמלה שליח. מדברים על שליחות, על שליח ועל "שליח עושה שליח". בעצם מהו **שליח**? **חיל**, מהסוף, בתוספת **ש** בהתחלה. ה-**ש** של השליח - היא בעצם גילוי השמים. הסדר הוא **שמים**, אחר כך **למדן**, אחר כך **ירא** - **הלמדן** הוא בין הירא ל-**שמים**, המעבר מה-**שמים** עד ל-**ירא** - ובסוף **חסיד**.

(אור ל-ח' ניסן תשפ"ג)

אוצר השו"ת

שליחות – איך ואיפה

שאלה: כשיוצאים לשליחות – וגם להפצות – איך אדם שומר על עצמו שיהיה משפיע ולא מושפע?

תשובה: בשליחות יש משלח. צריך להיות מקושר למשלח ולחשוב על זה כל הזמן – אני עושה שליחות של המשלח ואז "שלוחי מצוה אינן ניזוקין". כמובן, הכל תלוי ברצון. אתה נאן כדי להשפיע, כמו פיקוח נפש – להציל חיים של יהודים – ועל זה אתה חושב כל הזמן. אם זה הודו, אתה פה בשביל פיקוח נפש.

שאלה: למה בשביל שליחות צריך לצאת מהארץ? בארץ המצב מספיק רע... אין ענין של "עניי עירך קודמין"?

תשובה: שמה משום מה – אפשר להבין למה – הפתיחות היא משהו אחר לגמרי. תמצא אותו כאן – לא תשפיע עליו. שם יש סיכוי טוב שתשפיע עליו. הוא גם רואה את המסירות שלך, חוץ מזה שהוא פתוח שם. אלה שני דברים. זה שהוא יודע שאתה עשית גם איזה מסירות נפש, שעזבת את הבית שלך ואת המקום שלך והלכת שם כדי לפעול עם ישראלים – זה מעלה את קרנך הרבה בעיניו.

(ה' תמוז ע"ו)

אוצר קצור

משיח – יראת חטא יחד עם אי פחד לחטוא

אחד מהסודות של נשיאת הפכים שצריכים להיות אצל משיח, הוא יראת חטא ביחד עם חוסר פחד לחטוא, כלומר לא לפחד לקבל החלטות ולומר דברים – גם שאינם מפי עליון אלא "לדעתך". אני איני רוצה לומר לך, התיקון שלך הוא שיהיה לדעתך – בטחון גם אם תפול, תחטא, ויחד עם זה תכלית יראת החטא. זו בחינה של משיח. (י"ד סיון ע"ג)

שליחות – בטחון ללכת על יעדים גדולים

צריך להיות מלא שמחה על כך שזכיתי לשליחות ומלא בטחון ליזום פעולות גדולות. בגשמיות הכי טוב להיות "שמח בחלקו" המסתפק במועט, אך ברוחניות זו המדה הכי גרועה – תמיד צריך ליזום יותר. אפילו אחרי ביאת משיח יש עוד יעדים – לאדם שהוא בלי יעד גדול יש בעיה רצינית מאד. כדי להתקדם מיעד ליעד צריך שמחה ובטחון.

(ד' תמוז ס"ד)

אוצר התבונה

"שלח לך" – לדעתך – להיות שותפים

יש נושא שנראה הפוך מכל הדרך הרגילה של הרבי. הרבי תמיד מסביר שקיום מצוות צריך להיות מתוך קבלת עול, ואילו כאן בשיחה הרבי מסביר ששליחת המרגלים היא "שלח לך" לדעתך" משום שה' לא מסתפק בקבלת עול מצד היהודי אלא רוצה שהוא יהיה בגדר "משפיע" גם בקיום המצוות שלו. אנחנו אוהבים להביא את המענה של הרבי לשאלה כיצד להסביר בצורה פשוטה (גם לגוי) את ההבדל בין יהודי לאינו-יהודי. הרבי ענה שיהודי הוא "משפיע בעצם" ואילו גוי הוא "מקבל בעצם". כאן בשיחה יש בהחלט מקור לענין. בדרך כלל מבינים שהיחס בין ה' ובינינו הוא יחס של משפיע-מקבל, אך בשיחה הזו הרבי מסביר שה' רוצה שגם אנחנו נהיה משפיעים, ולא רק בתוך המציאות שלנו אלא גם ביחס לה'. כאשר מקיימים מצוות מתוך קבלת עול בלבד נמצאים במצב של מקבל, ולכן צריכים את הקיום "לדעתך" – קיום מתוך עמדה של משפיע.

בהקשר זה יש נקודה מענינת ועיקרית בשיחה – הגדרה של שותפים. הקב"ה רוצה שנהיה שותפים שלו, והרבי מסביר שהגדר של שותפים הוא שיתכן שמדי פעם כל שותף ינצח את זולתו. כאשר אחד תמיד מכריע ומנצח אין זו שותפות. אם כן, בשותפות בין ה' לישראל פעמים שה' הוא המנצח והמכריע- המשפיע ופעמים שישראל הם המנצחים

הרבי ענה שיהודי הוא "משפיע בעצם" ואילו גוי הוא "מקבל בעצם"

ומכריעים כדעתם (והקב"ה מחייך ואומר "נצחוני בני נצחוני בני"). כמובן, כשלומדים כזה כלל רוצים להחיל אותו על כל מקום בו מוזכרים שותפים, החל מהמקום הכי עיקרי – "שלשה שותפים באדם, הקב"ה ואביו ואמו". אם זו ההגדרה של שותפים, מובן שבשותפות

המשולשת הזו צריכות להופיע כל האפשרויות – פעמים שהקב"ה מנצח את האבא והאמא, פעמים שהאבא מנצח את האמא והקב"ה ופעמים שהאמא מנצחת את הקב"ה ואת האבא. הרבי מדגיש פעמים רבות את ה'נצחון' של האמא בעניני חינוך, בעיקר בגיל הצעיר יותר, שהרי הקב"ה הפקיד בידיה בעיקר עבודה זו. אמנם, בפשטות במקרים כאלה האמא 'מנצחת' את האבא כאשר היא עומדת 'לצדו' של הקב"ה. לפי דברי הרבי יוצא שפעמים שהאבא אומר משהו, וגם הקב"ה 'לצדו', ואף על פי כן הנצחון נתון בידיה של האם.

על פי הקבלה, יש שם קדוש ששייך לשותפות – שם השתפא, שהוא שם **צבאות** באתב"ש. שם צבאות בעצמו הוא שם של 'שותפות', שהרי בתורה אין הוא מופיע כשם קדש אלא כתואר לעם ישראל, ורק חנה חדשה אותו כשם קדוש. שם צבאות הוא השם של הספירות נצח והוד, עליהן נאמר "איהו בנצח ואיהי בהוד". בעיקרי האמונה של פנימיות התורה נתבאר כי בנצח קיים "צדיק גוזר והקב"ה מקיים" ובהוד "הקב"ה גוזר וצדיק מבטל" – שני ביטויים מוחשיים לשותפות בה פעמים גם אנו מנצחים את ה'. עיקר החידוש ב"איהו בנצח ואיהי בהוד" הוא שאין להסתפק בעמידה הרגילה של קוב"ה וכנסת ישראל, כאשר קוב"ה הוא בתפארת ועם ישראל תחתיו במלכות, כמקבל העומד תחת המשפיע, אלא שבעת היחוד הזכר יורד לנצח והנקבה עולה להוד כדי לעמוד 'שוה בשוה' ולהגיע למצב בו פעמים שהוא המנצח ופעמים שהיא המנצחת (**ביאת המשיח** היא זיווג של **מנצח- מנצחת**).

(כ"ו סיון ע"ב)